

28.11.2023

Asia/6

§ 235

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan esitys kaupunginhallitukselle kaksikielisten hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUSin yhteistyösopimuksesta

HEL 2023-013121 T 00 01 06

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle kaksikielisten hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUSin liitteenä 1 ja 2 olevan yhteistyösopimuksen hyväksymistä.

Käsittely

Ennen asian käsittelyn aloittamista jäsen Maaret Castrén ja jäsen Samuel Adouchief ilmoittivat olevansa esteellisiä hallintolain 28.1 § kohdan 4 (palvelussuhdejääviys) mukaisesti. Jäsenet poistuivat kokouksesta ennen tämän asian käsittelyn aloittamista ja pysyivät poistuneena asian käsittelyn ajan. Varajäsenet eivät osallistuneet kokoukseen.

Erityissuunnittelija Outi Forsström oli kutsuttuna asiantuntijana

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Outi Forsström, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 25651
outi.forsstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus
- 2 Samarbetsavtal mellan tvåspråkiga välfärdsområden
- 3 Liite, Bilaga, Yhteistyösopimus, Samarbetsavtalet
- 4 Helsingin kaupungin kansalliskielilautakunnan lausunto 11.5.2023
- 5 Helsingfors stads nationalspråksnämnds utlåtande 11.5.2023
- 6 Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Erityissuunnittelija ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Tausta

Yhteistyösopimus on kaksikielisten hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus, jossa osapuolet sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen turvaamiseksi. Sopimuksen sisällöstä, valmistelusta ja hyväksymisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, jäljempänä järjestämislaki). Yhteistyösopimuksen koordinoinnista vastaa Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Valmistelutyö tehtiin yhteistyössä kaksikielisten hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän kesken.

Yhteistyösopimus

Järjestämislain 39 §:n 2 momentin mukaan kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa (liite 1 ja 2) sovitaan seuraavista:

- kaksikielisten hyvinvointialueiden työnjaosta ja yhteistyöstä sellaisten ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteuttamisessa, joissa tämä on välttämätöntä kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi;
- työnjaosta ja yhteistyöstä sellaisten ruotsinkielisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteuttamisessa, joita on tarkoituksenmukaista toteuttaa vain osassa hyvinvointialueita tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi sekä
- asiantuntijatuesta, jota kaksikieliset hyvinvointialueet antavat toisilleen ruotsinkielisten palvelujen toteuttamisessa.

Yhteistyösopimuksessa voidaan sopia lisäksi muusta työnjaosta ja yhteistyöstä.

Yhteistyösopimus on pääsopimus, johon pohjautuen organisaatiot voivat tehdä yksittäisiä palvelusopimuksia ruotsinkielisistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Palvelujen tarkemmasta sisällöstä ja ehdoista sovitaan sopijaosapuolten kesken tilaajan ja palveluntuottajan välisellä erillisellä palvelusopimuksella. Yhteistyösopimuksen piiriin kuuluvista palveluista sopimukseen on laadittu taulukko (liite 3), jossa on listattuna ne sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, joiden osalta sopimusosapuolet ovat tunnistaneet yhteistyön tarpeen. Yhteistyösopimukseen mahdollisesti sisältyvät palveluhankinnat eivät saa olla ristiriidassa järjestämislain 36 §:ssä tarkoitetun hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen (YTA-sopimus), 39 §:ssä tarkoitetun kaksikielisten hy-

vinvointialueiden yhteistyösopimuksen eivätkä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (615/2021) 9 §:ssä tarkoitetun HUS-järjestämissopimuksen kanssa.

Järjestämislain 39 §:n 5 momentin mukaan kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain. Kukin sopimusosapuoli seuraa sopimuksen toteutumista ja raportoi siitä omissa organisaatioissaan. Sopijaosapuolten edustajien kesken järjestetään säännölliset tapaamiset toiminnan yhteensovittamiseksi varten. Lisäksi yhteistyösopimuksen verkostoryhmäksi nimetty työryhmä ylläpitää ajantasaista luetteloa ruotsinkielisistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista, joiden osalta sopijaosapuolet ovat tunnistanee yhteistyön tarpeen sekä palveluita tarjoavat organisaatiot. Yhteistyösopimuksen verkostoryhmä ei ole päättävä elin, eikä sillä ole toimivaltaa. Yhteistyösopimuksen verkostoryhmässä käsitellyjä asioita hyvinvointialueilla, Helsingin kaupungissa ja HUSissa valmistelevat ja toimeenpaneavat viranhaltijat vastaavat siitä, että asioiden valmistelu, päätöksenteko ja toimeenpano tapahtuvat toimivaltuuksien puitteissa.

Päätöksentekoprosessi ja sopimuksen voimaantulo

Järjestämislain 39 §:n 5 momentin mukaan kansalliskielilautakunnan velvollisuudesta tehdä ehdotuksia sopimuksen muuttamisesta sekä seurata sopimuksen toteutumista säädetään hyvinvointialuelain 33 §:ssä. Helsingin kansalliskielilautakunnan tehtävänä on Uudenmaan järjestämislain 19 §:n mukaisesti tehdä ehdotuksia kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyötä ja työnjakoa koskevan järjestämislain 39 §:ssä tarkoitetun sopimuksen sisällöksi, antaa sopimuksesta lausunto valtuustolle sekä seurata sopimuksen toteutumista. Helsingin kaupungin kansalliskielilautakunta on käsitellyt sopimusluonnosta kokouksissaan 27.4.2023 ja 11.5.2023. Helsingin kaupungin kansalliskielilautakunnan lausunto sopimusluonnoksesta 11.5.2023 § 18 (liite 4 ja 5) on huomioitu valmistelussa.

Järjestämislain mukaisesti sopimusta valmisteltaessa on kuultu sosiaali- ja terveysministeriötä alueiden yhteisessä kuulemistilaisuudessa 3.5.2023. Lisäksi Varsinais-Suomen hyvinvointialue on esittänyt 28.8.2023 sosiaali- ja terveysministeriölle kuulemispyynnön yhteistyösopimuksesta. Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen (liite 6) mukaan kaksikielisten hyvinvointialueiden ruotsinkielisiä sosiaali- ja terveydenhuollonpalveluita koskeva sopimus täyttää järjestämislain (612/2021) 39 §:n vaatimukset ja tavoitteet.

28.11.2023

Asia/6

Sosiaali-, terveys ja pelastuslautakunnan käsittelyn jälkeen yhteistyösopimus etenee kaupunginhallitukseen ja sen kautta kaupunginvaltuustoon päätettäväksi.

Yhteistyösopimus astuu voimaan, kun kaikki osapuolet ovat sen allekirjoittaneet. Hyväksytty sopimus toimitetaan sosiaali- ja terveysministeriölle. Valtioneuvostolla on oikeus päättää yhteistyösopimuksesta, jos hyvinvointialueet eivät saavuta yksimielisyyttä sopimuksesta tai sopimus ei kata niitä palveluja, jotka säädöksen mukaan kuuluvat sopimukseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Sosiaali- ja terveystaloudissa terveyden ja hyvinvoinnin ennakoiva edistäminen korostuu. Yhteistyösopimuksen piiriin kuuluvat ruotsinkieliset palvelut turvaavat kielellisten oikeuksien toteutumisen. Lisäksi vahvistetaan ruotsinkielisten palvelujen saatavuutta, ruotsinkielisten helsinkiläisten osallisuutta ja mahdollisuuksia huolehtia terveydestään ja hyvinvoinnistaan. Yhteistyösopimuksella turvataan palvelutarpeen mukaiset sosiaali- ja terveydenhuollon ruotsinkieliset palvelut, joita on tarkoituksenmukaista toteuttaa vain osassa hyvinvointialueita. Lisäksi turvataan alueelliset ruotsinkieliset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä kansallinen yhteistyö.

Laadukkaiden, yhdenvertaisten ja oikeaan aikaan saatavilla olevien palvelujen turvaaminen edistää terveyttä ja hyvinvointia. Lisäksi tavoitellaan tiiviimpää monialaista yhteistyötä kaksikielisten hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUSin kesken, jotta voidaan vahvistaa ruotsinkielisten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Outi Forsström, erityissuunnittelija, puhelin: 09 310 25651
outi.forsstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus
- 2 Samarbetsavtal mellan tvåspråkiga välfärdsområden
- 3 Liite, Bilaga, Yhteistyösopimus, Samarbetsavtalet
- 4 Helsingin kaupungin kansalliskielilautakunnan lausunto 11.5.2023
- 5 Helsingfors stads nationalspråksnämnds utlåtande 11.5.2023
- 6 Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

28.11.2023

Asia/6

Tiedoksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Kanslia